MEDALION

MIHAIL GRĂMESCU

„Plăcut surprinzător este, în primul rînd, talentul pur literar, exprimat dincolo de recuzita genului, talent despre care nu se poate spune că realmente îi sufocă pe autorii noştri de proză SF. Mihail Grămescu îşi găseşte adesea cuvintele, dar nu ca un ziarist rutinat, ci ca un poet. Destule dintre exprimările sale au o prospeţime autentică, străină de cazna pedestră. De talentul literar fin şi unele intuiţii psihologice, ale căror concretizări nu dau impresia că ar avea surse livreşti. O manifestare mai specializată de talent literar poate fi considerată inventivitatea în materie de idei SF, pe care Mihail Grămescu o dovedeşte (cunoscut fiind faptul că SF.-ul, gen manierist, se întemeiază pe un număr relativ mic de motive şi submotive, cei mai mulţi autori resemnîndu-se la tentativa de a fi originali doar în materie de scriitură, a avea o idee SF înseamnă a inventa un conflict sau cel puţin a le inculca cititorilor cu lecturi SF nu extrem de întinse impresia de noutate). [...] Surprinde, în al doilea rînd, ceea ce aş numi gestul literar. Cu dezinvoltură de artist naiv, Mihail Grămescu face abstracţie de codurile cunoscute ale genului; prozele sale, născute parcă sub imperiul unei prea ridicate presiuni a inspiraţiei, ţişnesc precum jeturile de aburi scoase de o locomotivă «Pacific» aflată în staţionare; cititorul constată cu plăcere că paginile parcurse alcătuiesc o «maşină de citit» a cărei putere este considerabilă. **(Voicu Bugariu)**

ÎNTÎLNIRI MATINALE

MIHAIL GRĂMESCU

NU ŞTIU cum făceam, cum dregeam, dar dimineaţă de dimineaţă reuşeam să întîrzii la servici. Nu prea mult: 10-15 minute de fiecare dată, dar şi atît era suficient ca „şefu” să mă dea de exemplu negativ la şedinţele sindicale. Oricît m-am străduit, nu am reuşit să mă dezbăr de prostul obicei de a mai tine niţel ochii închişi după ce suna ceasul. Cînd îi deschideam iar, blestematul ornic arăta, ca prin minune, cu oarecît mai mult decît limita eficientă ce-mi era necesară pentru a ajunge în timp util la condică. Şi ori de cîte ori sînt în întîrziere toate evenimentele concurează malefic la amplificarea tragediei: liftul nu funcţionează sau este ocupat de persoane răuvoitoare care îl lasă blocat la parter, toate stopurile din cale sînt puse şi autobuzul îmi pleacă „de sub nas” lăsîndu-mă cu ochii în soare să-l aştept pe următorul, care, inevitabil, întîrzie, are pană sau merge atît de încet încît mai degrabă aş ajunge pe jos decît cu el.

Asta e! Dimineaţa năvăleam pe uşa blocului ca un bolid şi de fiecare dată mă împleticeam de o tînără pe care, în urma nenumăratelor impacturi involuntare am ajuns a o identifica drept una şi aceeaşi.

Era o blondă ’năltuţă, cu ochii negri, îmbrăcată demodat, dar rochiile lungi şi blănurile îi dădeau un aer distins şi străin, înnobilată, cum mi se părea mie ţinuta demnă, privirea mîndră şi mersul, mai ales mersul care m-a frapat întotdeauna...

Purta pe degete, la urechi şi la gît gablonzuri şi, nu ştiu cum, dar parcă îi stăteau bine. De cîteva ori m-am întrebat dacă nu s-ar putea să nici nu fie imitaţii, dar cine mai are şi, mai ales, cine ar mai purta azi diamante, rubine şi safire veritabile prin oraş, la servici, căci nu puteam presupune că tînăra fardată bogat, dar cu gust, şi parfumată puternic,

venea de altundeva în fiecare dimineaţă la aceeaşi oră. Lucra probabil în tură de noapte, dar oare la ce instituţie socialistă? La care loc de muncă s-or fi ducînd femeile astfel gătite? Secretara directorului nostru, de exemplu, arată mai iute a femeie de serviciu, şi făcînd comparaţie cu tînăra de care mă împiedicam eu la intrarea blocului, aş fi zis că Dulcineea întreprinderii noastre era doar un surogat, o paiaţă travestită în primadonă pentru un vodevil penibil.

Într-una din dimineţile lunii mai întîrziasem mai mult ca de obicei şi fata cu care mă busculam întotdeauna dincolo de uşa cu geamuri mari de la poartă urca treptele spre lift şi, fiindcă aflasem astfel că locuiam la aceeaşi adresă, mi-am permis să o salut, constatînd totodată că nu o mai remarcasem în cursul zilei, după ce veneam de la servici, aşa încît mi-am pus problema la care apartament o fi locuind, trecînd în revistă fugitiv numele de pe cutiile de corespondenţă din hol: Miţiţicas, Zeana, Aniţei, Borandă… Fata mi-a răspuns binevoitor la salut, zîmbind (şi Doamne, ce dulce a fost sclipitul de o secundă al zîmbetului ei!). Am coborît scările mai departe în fugă în vreme ce ea a continuat să le urce şi nu am mai întors privirea decît cînd am ajuns la uşă, dar ea deja se făcuse nevăzută în lift.

Toată ziua am fost urmărit de zîmbetul necunoscutei, iar după-amiază nevastă-mea m-a întrebat de ce sînt supărat. Nu eram supărat, însă i-am spus că am avut probleme la servici, fiindcă nevastă-mea nu ar fi înţeles niciodată ce era în sufletul meu. Întreaga noastră existenţă îmi apărea fadă, căci după întîlnirea cu necunoscuta avusesem o revelaţie uluitoare în privinţa propriei mele persoane: constatasem că aş fi în stare să renunţ fără remuşcări la liniştea fericirii conjugale pentru a urma o străină abia întrevăzută cîteva clipe în graba matinală.

Ne făcusem obiceiul să ne salutăm, zîmbindu-ne. Primăvara răcoroasă şi ploioasă se transformase treptat-treptat într-o vară toridă. Întîrzierile mele repetate îmi atrăseseră oprobriul public şi primisem un avertisment

din partea conducerii. Nu mai trebuia să întîrzii cu nici un preţ! Mai bine lipseam de tot, dar în nici un caz nu mai trebuia să întîrzii.

Şi iată că în ultimele zile ale lui iunie alergam din nou disperat încercînd să cîştig ceva din întîrziere. Cu o noapte înainte stătusem pînă tîrziu, cu geamurile deschise, să intre parfumul teilor, răsfoind fără interes (dar şi fără nici un chef să mă culc) un tom de filozofie, vechi şi prăfuit.

Pe aleea din faţa blocului m-am întîlnit cu blonda şi ne-am salutat ca de obicei. Am remarcat un gest abia schiţat care mi s-a părut că trădează intenţia de a se opri, cu dorinţa, cine ştie? să schimbăm poate cîteva cuvinte, dar am continuat să alerg inerţial pe sub crengile răspîndind în aura răsăritului mirosul de ceiuţ. Dar după cîţiva paşi, fie trandafirii înfloriţi între blocurile cenuşii, fie căldura domoală şi plăcută a zorilor de vară, fie amintirea nelămurită a plimbărilor cu colegele de pe vremea şcolii, rătăcind prin Herăstrău să ne şoptim tandre cuvinte înamorate, ceva anume şi toate la un loc, în plus adăugîndu-se angoasa unei noi dispute cu „şefu” pe inepuizabila temă a întîrzierilor mele incorigibile, m-au făcut să mă opresc şi să mă întorc. Aleea era însă pustie, şi ezitarea îmi fusese suficient de lungă cît să-i lase necunoscutei timpul să se piardă în hruba întunecată a uşii blocului. Şi atunci, potolit şi la rece, scăpînd de sub imperiul momentului, m-am autoinvestigat ce aş fi dorit să-i spun şi să-i propun. Unde să o invit? Ce poate face un soţ de 30 de ani, om de rînd, muncitor simplu ca mine, cu o femeie atît de frumoasă, cu o femeie frecventînd un misterios serviciu de noapte unde se duce dichisită cu bijuterii, fie ele chiar gablonzuri, oricum, gătită mai pretenţios decît o secretară de director care, de cîte ori ajung pe la conducere cu cereri sau mai ştiu eu ce, se uită la mine ca de pe Everest? Dacă pînă şi matroana cu aspect de servitoare nu îi acordă unuia ca mine mai multă preocupare decît unui cîine vagabond, ce interes ar putea prezenta persoana mea pentru tînăra necunoscută? Şi

apoi, de ce s-ar uita cineva la mine altfel decît aşa? Ce sînt eu altceva decît un ciuruc, un amărît „fără studii” tîrîndu-şi viaţa de azi pe mîine?

O dată cu aceste gînduri am renunţat la orice speranţă în ce privea viitorul relaţiilor noastre, dar nu şi la patima plăcerii de a o revedea. Mi-am continuat deci fuga şi cu puţin noroc am ajuns la timp, felicitîndu-mă în sinea mea pentru a fi reuşit să scap de astă-dată de calvarul condicii pentru întîrziaţi.

Mereu cu gîndul la necunoscută am conceput un plan de „urmărire inversă” menit, mi-am spus eu, să potolească măcar curiozitatea nesăţioasă ce mă rodea în privinţa condiţiei ei sociale. Zilnic am început să mă scol, deci, şi să plec cu cîteva minute mai devreme de ora normală, urmărind ca traiectoriile noastre să se încrucişeze puţin cîte puţin mai devreme. Continuam să practicăm schimbul de saluturi habitual, dar nu am mai făcut greşeala să sper la relaţii de altă natură. Ne zîmbeam, urmîndu-ne calea fără a mai privi în urmă: doi străini ale căror drumuri aveau un punct de tangenţă înainte de a se pierde fiecare în viaţa lui cotidiană, doi locuitori în două lumi paralele din două universuri paralele.

La început colegii s-au minunat de neaşteptata schimbare radicală de poziţie a „exemplului negativ” şi „şefu” a făcut chiar o remarcă despre utilitatea gesturilor aspre în cazul abaterilor disciplinare, intransigenţa conducerii readucînd, iată, nimănui prejudicii, ci impunînd evoluţia justă a evenimentelor spre compromisul social favorabil tuturor. Pe semestrul al doilea am fost dat şi model de disciplină şi am fost propus pentru primă. Dar mai apoi toţi s-au învăţat cu prezenţa mea pretimpurie, şi nimeni nu mi-a mai adus elogii.

Ceea ce era cel mai ciudat la rendez-vous-urile mele tot mai matinale era că oriunde aş fi ajuns în drumul spre servici, cu oricît mă trezeam şi plecam mai devreme, întrevederea era inevitabilă, ca aranjată de mîna destinului. Am regăsit-o astfel pe tot parcursul traseului şi, urmărind sensul dictat de misterioasa sursă, mi-am luat obiceiul de a străbate drumul pe jos. Atunci cînd am întîlnit-o, deci, într-o bună dimineaţă, la poarta întreprinderii noastre, nu mi s-a părut deloc un lucru neobişnuit, deprins încet-încet cu ideea paradoxului posibil, ba fenomenul mi-a apărut la momentul respectiv drept singura continuare firească a evenimentelor. Ne-am întrevăzut în cursul următoarelor zile prin curte şi, punctînd traseul cu zîmbete şi saluturi, bunăvoinţa pe care ea mi-a acordat-o nedezminţit m-a încurajat, dacă nu să sper ceva concret, să persist măcar în visare. Şi a venit şi clipa cînd, atingînd punctul culminant al investigaţiei inverse, să ajung, către sfîrşitul lui iulie, cu mai bine de o oră înainte la lucru. Curtea era năpădită de flori înalte, violete şi stelele sclipeau pe cerul senin. Era ultima zi înainte de concediu şi mă bucuram deja la gîndul celor două săptămîni de litoral care mă aşteptau. Inefabila mea idilă, după ce durase atîta vreme, avea să înceteze, poate pentru a nu mai reîncepe după aceea. Şi conştiinţa unui sfîrşit de drum m-a determinat să iau hotărîrea de a-i vorbi, atunci ori niciodată, pentru a rupe vraja în care mă lăsasem prins de bunăvoie.

Nimic nu mai era în stare să mă mire; nici magazia mizeră, care reprezenta locul meu de muncă, dar căreia iluminaţia feerică îi conferea un aspect complet inedit, de parcă nu tot în clădirea aceea s-ar fi aflat şi biroul meu înghesuit, şi de parcă nu astea ar fi fost geamurile acoperite cu hîrtie cenuşie de ambalaj. Alţi oameni se agitau pe peronul din faţă, unde de obicei huruiau camioane duhnind a benzină. Vestimentaţia „schimbului de noapte” (şi aş fi jurat că nu am auzit de un astfel de schimb la întreprinderea noastră) era burlescă şi totuşi nu am

luat-o în seamă, cum nu am acordat nici un interes nici faptului că toţi păreau a mă recunoaşte de undeva, salutîndu-mă cu un respect cu totul exagerat avînd în vedere măruntul rol social pe care îl jucam.

Chiar în uşa ternei încăperi a apărut Ea. În apele bijuteriilor (care nu puteau fi decît gablonzuri, acum eram convins!) lumina din interior se oglindi sticlind multicolor, răspîndindu-mi în priviri o ameţeală orbitoare. Şi cînd necunoscuta, ca de obicei, mi-a zîmbit răspunzînd la salut, mi-am luat inima în dinţi, cu convingerea intimă că ce mi se mai putea întîmpla nu mai are, oricum, nici o importanţă, şi m-am oprit din drum. Atunci a încetinit şi ea pasul, şi chiar în dreptul meu, exact în clipa în care m-a depăşit în direcţie opusă, a încetat de a mai exista. S-a pierdut în hău, dezvăluind aspectul polarizant şi ambiguu al materiei din care era alcătuită: din faţă fusese prea frumoasa femeie zîmbindu-mi, pentru ca, din profil, asemeni unei poze vii, să se manifeste în întreaga ei goliciune; doar faţadă: o mască fiinţînd la intersecţia traiectoriilor celor două lumi oponente venindu-şi în întîmpinare, dar numai la impactul lor. Încercînd să pătrund în lumea ei, lumea ei încetase să existe. Lumina care-mi sclipise atît de multicolor şi fermecat în pupile, ca o promisiune, mă refuza categoric.

Am întors ochii spre clădirea depozitului şi era iar depozitul meu milog ascunzîndu-şi interiorul în spatele hîrtiilor da ambalaj din ferestre. Şi operînd o extrapolare violentă, am intuit că aşa cum lumea ei mă refuza, probabil că şi lumea mea o refuza pe ea, privindu-ne din urmă unul pe altul, eram amîndoi doar faţade, măşti disimulînd Neantul.

Crepusculul zorilor învelise bizarele flori violete ce năpădiseră în curte într-o lumină spectrală, şi am intrat în birou, lăsîndu-mă să cad pe scaunul tinereţilor mele, pe scaunul scîrţîind pe care mi se trece mascarada vieţii. Voi pleca în concediu, voi petrece o aparenţă de divertisment, alături de o imperfectă imagine feminină copiind impropriu

inaccesibilul ideal, mă voi întoarce peste două săptămîni să-mi întretai calea din nou, zilnic, cu fantoma unei femei din altă lume, cu o fiinţă vieţuind chiar aici, pe locul în care îmi duc şi eu existenţa, numai că în contratimp. Începeam să realizez că dacă aş pleca de acasă cu cîteva minute mai tîrziu, aş vedea-o pe străină intrînd în casa mea, în apartamentul banal, numai că dacă aş putea avea acces şi eu atunci la propria mea casă şi viaţă, ar fi cu totul altele şi de nerecunoscut: mai luminoase, mai pure, mai feerice. Din prima clipă a naşterii şi pînă în clipa morţii, icoana menită a se întrepătrunde cu trecerea mea, dezvăluind însă altă dimensiune a spaţiului, în acelaşi timp alt timp, era Reversul, fiind din abundenţă tot ceea ce nu mi-a parvenit decît întîmplător şi numai ca fard, şi împingînd iluminaţia la limită, am invocat un Univers simultan plecînd din Moarte în clipa naşterii, venind în întîmpinarea Vieţii pe acelaşi traseu, fiind în toate punctele trecerii acelaşi lucru cu Viaţa: Interferenţă şi nimic.

Pe uşa deschisă pătrundea de afară parfumul florilor violete ce invadaseră, nenumărate, hardughia depozitului, şi la ora cuvenită, colegii se buluciseră, în ultimul moment, împrejurul condicii.

— Ce faci, bă? Ai dormit aici? Să ştii că o să ţi se ridice statuie tematică: „Întruchiparea Conştiinţei!”

Camioanele huruiau pe peronul din fată şi mirosul benzinei se amesteca brutal cu parfumul florilor violete din curte şi cu miasmele de la anexele clădirii.

CÎNTECUL LIBELUNGILOR

MIHAIL GRĂMESCU

1. Ce vară secetoasă! oftă băiatul privind către cerul roşu, senin ca o cupolă de sticlă.

— Da, aprobă şi bătrînul. Este îngrozitor de cald.

Stăteau la marginea Cîmpiei crăpate de arşiţă. Afurisitele de muşuroaie duhneau ca dracu. În afara lor, nici o vietate nu anima nesfîrşirea de cenuşă radioactivă. Pînă şi costumele lor de protecţie argintii sclipeau anorganic sub soarele însîngerat. Undeva, în zare, se profila ca decupat conturul Oraşului. Paralelipipedele surpate expuneau vederii hăuri negre ce se holbau orb spre lumea colorată vesel a Cîmpiei. Monoliţii cenuşii erau, de altfel, singurul lucru monocrom pe cîmpul multicolor de pulbere.

— De mic mi-a plăcut să vin să stau în preajma Pustiei, zice băiatul. Fugeam de acasă şi veneam aici. Toţi ceilalţi copii preferau să rămînă în Hrubă şi să asculte trăncăneala bătrînilor, poveşti cu popoare de demult, cu Eroi şi Libelungi.

— Nu pomeni de ei aici. Ăsta-i anul lor.

— Da. Şi? Doar nu ai început să crezi şi tu în superstiţia cu invocarea...

— Nu cred în nimic. Dar tu nu ai văzut niciodată Libelungi şi de aceea îţi vine uşor să vorbeşti aşa.

— Asta aşa e. Mă învîrt pe aici de peste 20 de ani şi, sincer să fiu, nu am văzut încă nici picior de Libelung. Cred că, în atîţia ani, nu-i aşa, dacă ar exista, era imposibil să nu dau şi eu nas în nas măcar cu unul din ei. Dar nu. Să ştii că nu, bătrîne.

— Ascultă... cum ziceai că te cheamă?

— Swan.

— Bine. Ascultă, Swan, eu i-am văzut o singură dată, dar, sincer să fiu, nu aş mai vrea să-i mai revăd.

— De ce?

— E greu să înţeleg. După Marele Dezastru, cînd a trecut peste lume Primul Val, oamenii mai erau încă solidari şi au putut să-i întîmpine, să-i oprească...

— Dar de ce e nevoie să fie opriţi? Lăsînd la o parte că un om cu o fucilă este invincibil...

— Taci, taci, că mi se face pur şi simplu lehamite cînd te aud! Mă băiete, tu nu ai văzut în viaţa ta Libelungi şi de-aia eşti tare la sfat.

— Ei şi, ia zi, cum arată? Hai, mai explică-mi o dată.

— Sînt niţel mai scunzi ca noi. Crusta metalică...

— Dar eşti sigur că e metalică?

— Tu ce crezi? Cenuşa asta e peste 90% metaliferă. 90%, pricepi? Şi apoi, gîndeşte-te numai ce înfăţişare au! Sînt mutanţi. Pricepi?

— Nu, nu pricep. Şi pînă cînd nu voi întîlni şi eu unul, nici nu am cum să pricep. Asta dacă există. Dar dacă ar fi fost cu adevărat, în 25 de ani... Şi apoi, ce s-ar întîmpla aşa de nemaipomenit dacă ar ajunge la Ocean? Presupunînd chiar că există, şi sînt aşa cum umblă vorba, şi aşa cum spui şi tu, de ce atîta trudă ca să nu-i lăsăm să ajungă la Ocean?

— Nu ştiu, recunoscu bătrînul. Aşa ne-a rămas din vechime, ca să nu-i lăsăm. Şi pe atunci mai erau încă Oameni de Ştiinţă, Savanţi de seamă...

— Poah! făcu băiatul, dînd din mînă a pagubă.

2. Cei doi merg prin cenuşă, spulberînd-o în curcubeie feerice. La numai un sfert de unitate geometrică cresc Plantaţiile, deşi, din cauza pantei, nu se zăreşte nimic. Acolo rodesc arborii umbroşi cu frunze liliachii şi albe. Acolo, cînd calci, lutul umed scîrţîie sub paşi. Acolo sînt oameni. Oameni ca mine, ca tine, oameni vii care se drăgostesc, care vorbesc, mănîncă şi dorm. Oameni, unii în spatele celorlalţi, semnalînd cu fumurile focurilor, din deal

în deal, seară de seară, că n-au fost îngropaţi în cenuşă, că populează Planeta, puternici, liberi, pînă la Orizontul de dincolo de care se ridică Soarele, şi pînă dincolo de el. Şi doar la un sfert de unitate geometrică; Pustia, scrumul multicolor, muşuroaiele, solul crăpat, Necropola.

Cei doi străbat Pustia, sondînd ici şi colo praful cu lăncile.

— Fii atent! spune bătrînul, arătîndu-i norul din zare.

— Da, va ploua, în sfîrşit! aprobă tînărul.

Merg mai departe, discutînd despre fantomele pe care, cu excepţia bătrînului, care minte probabil, nu le-a văzut nimeni de pe Plantaţie.

3. Ploaia a fost mult mai puternică decît lăsa să se creadă anotimpul secetos. Mai fusese şi un an torid! Doar cu cîteva luni în urmă, chiar la începutul sezonului, din soare se desprinsese o limbă de foc, şi zile şi nopţi la rînd se văzuse pe cer şfichiuirea ei lentă prin Univers.

4. Ploaia ropotea peste cenuşa irizînd la suprafaţa apei în pete de culoare stridentă: pielea în mii de nuanţe a Pămîntului Pustiei. Cei doi se adăpostiseră sub pledul argintiu şi admirau bulbuceala stropilor bătînd ca într-o tobă, necontenit.

— Ce o fi aia? întrebă tînărul.

La poalele unui muşuroi, în apă, se agita ceva, ca o zbatere necurmată.

— Şi eu mă tot uit de la o vreme şi nu pricep ce poate fi, zice bătrînul. Hai să mergem să vedem.

Fiindcă noaptea s-a pogorît, singura lumină se înalţă de jos, din praful radioactiv. Folfăiala din băltoaca de lîngă muşuroi clipeşte spre ei colorat, de parcă le-ar face semne.

Se apleacă pe vine şi urmăresc atenţi ceva nemaivăzut. În băltoacă, praful pare să prindă viaţă, absorbind apa care dospea în culori vii. Şi din mîlul fertil prind să se tragă un soi de viermi mici, metalici. Către ziuă, sub ochii lor, din viermii aceia, care se umflaseră însă bine de tot, răsăreau deja un fel de mînuţe suave şi rozalii de copil.

— Dumnezeule! Ei sînt! şopti bătrînul.

Privind împrejur, sub razele palide ale zorilor, tot colbul fremăta multicolor. Pustia se transformase în întregime într-o nesfîrşire de lave metalice folfăind energic, trăgîndu-şi mînuţele rozalii din plămada grea de praf luminiscent.

— Ar trebui să facem ceva, spuse tînărul scrutînd zarea de sînge a răsăritului. Mai avem timp,

— St...! murmură bătrînul. Taci! Te rog, taci! Fă ce vrei, dar nu mai vorbi, nu mă mai bate pe mine la cap cu tîmpeniile tale! Priveşte-i numai! Ce vrei să le faci? Uită-te! De data asta vor ajunge! Noi nu mai însemnăm nimic! Pricepi? Noi nu mai sîntem.

Tînărul strivi cu călcîiul cîteva larve. Era iritat de pesimismul indiferent al bătrînului, de fatalismul leşinat ce răzbătea din vorbele şi atitudinea lui.

Cînd obosi şi privi în jur, să-şi constate opera, fiindcă i se părea că va fi făcut o pîrtie vizibilă în marea de viaţă colcăind, descoperi că habar n-avea pe unde călcase şi pe unde nu. Locul celor striviţi fusese îndată luat de alţii, năvălind din praf. Praful însuşi se umfla, şi fiecare particulă era o larvă. Dacă le dădeai deoparte pe cele de deasupra, cele de dedesubt, care-şi aşteptau rîndul răbdătoare, prindeau să se dezvolte vertiginos, ajungînd în cîteva minute plutonul din urmă, scoţîndu-şi din carapacea metalică mînuţele roze şi fragile de sugari pofticioşi.

5. Cei doi pătrunseseră pe Plantaţie venind dinspre semiluna plajei Cîmpiei ce se întindea în urma lor, în toate direcţiile, gigantică, pînă la Oceanul despre care pomeneau legendele. Murdari, treceau din om în om, din bordei în bordei, ridicînd norodul. Atunci, panica puse stăpînire pe inimile vulgului şi toată suflarea se mişcă, înnebunită de spaimă. Ce mai poate stîrni, oare, spaima în sufletele unor sărmane leşuri vii agonizînd? De ce mai au a se teme sărmanii cei flămînzi şi acoperiţi de plăgi, urmaşi ai celor ce au văzut ciupercile de praf deschizîndu-şi umbrelele deasupra Oraşului? Şi totuşi... şi totuşi, iată, exista ceva, un spectru teribil smulgînd din toate piepturile

un strigăt de groază cu care se avertizau unii pe alţii, înfioraţi, că „vin Libelungii”!

Dumnezeule mare, dar chiar Moartea ar fi primit-o cu plăcere aceste fiinţe ale adîncului, ca pe o curmare a patimilor! Vin Libelungii? Foarte bine. Treaba lor, să vină!

Există însă, pare-se, ceva cumplit în venirea acestor Libelungi.

6. Libelungii au fost atacaţi înverşunat, încă din prima clipă, cu tot ceea ce omul putea folosi în scopul distrugerii.

Cînd primele cete de localnici au ajuns pe înserat, larvele se ridicaseră de-a binelea şi acum semănau cu nişte tineri dormind. Se plimbau de colo-colo, viermuind cu ochii închişi, cu mişcări gentile, strecurîndu-se unii printre alţii într-un popor compact. Ce visau oare frumoşii ăia, cu feţele lor zîmbitoare, cu straiele lor frumos colorate? Ce vise puteau nutri capetele lor rudimentare, minţile lor ceţoase de mimesisuri germinînd din spori direct turnaţi în strai de nuntă lucrat în fir, cămaşă de za şi costum de gală funerar? Nu se mai potoleau salutîndu-se cu emfază atunci cînd se întîlneau unul cu altul, şi pe înghesuiala aia delirantă mereu se întîlneau cu cîte cineva şi de aceea o ţineau numa-ntr-o plecăciune servilă, în dreapta şi-n stînga.

Cum s-or fi percepînd ei unii pe alţii cînd ritualul dansului lor somnambul îl executau într-o transă oarbă de pase magice? Să fi fost un algoritm programat ce-i ordona? O lege a jocului, cu piese abstracte, în care Noima subzistă altundeva, deasupra sau dedesubtul figurilor cioplite, în joc sau de joc? Jocul să fi fost stăpînul tainic al fantomaticelor caricaturi prefăcînd ipocrit o farsă de lume? Care lume?

Şi oamenii de pe margine se repezeau cu bîte, ori cu arme vechi rămase prin cine ştie ce miracol intacte de pe vremea Marelui Dezastru, ori cu uneltele cîmpului aduse special în acest scop, şi, cu lovituri furioase, distrugeau fenomenalele apariţii. Şi cît de straniu putea să arate acest asasinat colectiv! Cît de curios lucru era legitima

extirpare! În care victimele erau reproduse mecanic, rînduri-rînduri, de o ştanţă trăgîndu-le fidel după un arhetip adînc şi PERFECT, obrajii lor curaţi, carnaţia suavă, contrastînd pînă la fantastic cu jalnica stare a călăilor în legitimă apărare de specie. Principiul Binelui îmbrăca o haină exterioară atît de derutantă în acest conflict încît, cineva străin, dinafara problemei, ar fi putut rămîne cu impresia profund eronată şi contrariată că masacrul este al PERFECŢIUNII, şi ar fi fost extrem de greu să convingi pe cineva că brutele cele hidoase erau, de astă-dată, cauza justă. Dar justă din care punct de vedere?

7. Libelungii şi-au urmat pe parcursul întregii zile metamorfoza. Cu tot măcelul, cînd zorii îşi prăbuşiră însîngerarea peste Pustia fără sfîrşit, bordura de cadavre nu reprezenta mai mult decît un insignifiant chenar marginal tabloului grandios al Forţei neţărmurite.

Swan lucra şi el cot la cot cu ceilalţi, rotind lama grea cu care hîrbuia trupurile, ce se metamorfozaseră teribil sub ochii lui, de la făpturile plăpînde care fuseseră cu o seară mai înainte, la stadiul de lunatici salutînd frenetic şi servil într-o parte şi-n alta, pînă la înfăţişarea de acum, impunătoare, puternică, degajînd o impresie zdrobitoare de perfecţiune şi ideal. Desigur, Swan nu era conştient, aşa cum nu erau nici cei din jurul lui, de impresionantul contrast ce-i diferenţia pe cei ce măcelăreau de măcelăriţi în fantastica încleştare a Morţii, a Vieţii. El doar îşi rotea sabia numită Galantdourh, creînd pîrtii largi în trupurile zvelte ce se înălţau acum sub soare, tot mai drepte, mai pure, mai suave. Nu, Swan nu ar fi putut afirma că resimte vreo repulsie faţă de semenii lui, cu care hăcuia fără întrerupere, zi şi noapte, în damful crescînd tot mai cumplit al cadavrelor ce intraseră deja în descompunere pe cînd alte larve li se strecurau printre coaste, grăbite să refacă handicapul, spre a-şi plimba cît mai curînd ţinuta mîndră peste Cîmpie. Nu! Şi nici nu simţea nici un fel de înţelegere sau admiraţie în fata Perfecţiunii formelor celor adormite pe care le hăcuia, nici milă pentru zbaterea lor în

urmă-i, atunci cînd tăişul armai, trecînd prin ele, le deştepta pentru o clipă, pentru o singură clipă de zbor: în Moarte.

Le sosiseră deja întăriri substanţiale. Mii şi mii de braţe puternice vînturau uneltele tăioase, răspîndind pe cîmpul fără margini infinită moarte, dar pe o fîşiuţă atît de îngustă, atît de îngustă!

— Ei, acum ce părere ai? îl întrebă cel în vîrstă atunci cînd se opriră unul lîngă altul să-şi şteargă sudoarea care le şiroia pe feţele crispate în măşti fioroase de ură dezlănţuită.

Swan tăcea, privind zarea de somnambuli ce renunţaseră a se mai saluta trecînd acum unii pe lîngă alţii fără a mai da semne că s-ar percepe în vreun fel dau altul. Nici pe ei nu lăsau să se vadă că i-ar remarca, nici pe ei, sclavi mărunţi ai unor tradiţii obscure, ucigînd fără întrerupere, dar pricinuind pagube atît de mărunte şi de nesemnificative.

— Nu trebuie lăsaţi să se înalţe în zbor! strînse bătrînul pumnul cu îndîrjire. Dacă se înalţă, de data asta sînt atît de mulţi, încît nu îi vom mai putea opri să ajungă la Ocean.

— Vrei să mă laşi, bătrîne?! Nu te mai suport! se oţărî Swan.

Dar, deşi se răstea la el, nu resimţea nici un fel de repulsie nici împotriva feţei creponate a celuilalt, nici împotriva mîinilor lui duhnind de zeama tulbure ce se scurgea din trupurile Libelungilor atunci cînd împlînta în ei tăişul rece, nici împotriva celorlalte amănunte ce-l caracterizau. Nu simţea decît că-l iubeşte pe omul cel mărunt şi pisălog, aşa cum îi iubea şi pe ceilalţi doi, cu coase, care tăiau fără întrerupere de-a dreapta şi de-a stînga, ca la o zi de muncă la ogor, împrăştiind de jur împrejur capete cu ochi sticloşi.

— Trebuie împiedicaţi cu orice chip să se ridice! repetau vorba prinsă din zbor voci dintre ei, avertizînd.

„Şi, în fond, ce mare lucru ar putea să facă dacă or să ajungă la Ocean? se minuna Swan, deşi, cînd îşi amintea

de cum dospiseră din apă şi cum praful multicolor devenise în atît de scurt timp Libelungii aproape maturi de azi, parcă-parcă se lăsa antrenat şi el de valul de suspiciune presupunînd că teama era, se vede treaba, ca nu cumva, putînd profita de atîta apă, praful fantomelor să nu cuprindă întreaga Planetă, sau chiar Universul.

8. Pînă la urmă au fost aduşi chiar şi sclavii proveniţi din progenitura prizonierilor de la Marele Dezastru.

— Pe ei, băieţi! le strigau vătafii care lucrau alături de cei pe care-i loveau cu biciul pînă la sînge. Nu trebuie să se ridice! Acesta e cuvîntul de ordine!

Dar şi Libelungii se modificară esenţial. Înalţi, strălucind multicolor, îşi expuneau piepturile cu mîndrie. E drept, ochii tot închişi îi ţineau, dar procedau cu o precizia care te făcea să te întrebi dacă nu cumva au ajuns să vadă prin pleoape. Asexuaţi, terni, se ridicau din mocirlă ca o sfidare adusă Eternităţii.

— Nu mai pot fi împiedicaţi, îi suflă bătrînul la ureche lui Swan. Hai să căutăm cai şi să le-o luăm celorlalţi înainte, că după aceea va fi prăpăd.

— Eşti sigur, bătrîne? îl căută Swan drept în lumina ochilor.

— Da. În noaptea asta. Eu am mai văzut o dată.

— Şi aşa sînt întotdeauna? mai întrebă tînărul.

— Nu, aşa nu au mai fost niciodată. E de groază.

Masa compactă fusese antrenată de un turbion contrar al cărui ritm se accelera continuu. Fiinţele cu ochii închişi, care nu păruseră a avea vreun scop precis în rătăcirea lor oarbă, se adunaseră într-o mişcare unică şi uniformă, modelîndu-i în rînduri regulate. Nici acum nu luau în consideraţie mulţimea braţelor ce-i secerau pe margini, fiindcă erau mulţi, nenumăraţi, şi braţele secerau pînă la epuizare fără ca urmări sesizabile să poată fi percepute.

Swan şi bătrînul îţi încinseseră cîteva traiste păduchioase pe doi cai şi aşteptau ceva mai încolo de teatrul evenimentelor. Se urcaseră pe un tumul ca să vadă mai bine, şi după atîtea zile de nemîncare ronţăiau de zor

rezervele din tainul cuvenit ce-i aşteptase intact la popotă pînă se ofilise de tot. Nimeni nu se atinsese de ceea ce li se cuvenea, fiindcă în aşezare nu mai rămăsese nimeni. Toţi erau aici.

Dominînd harta împrejurimilor, la început nu fuseseră decît ei doi, ridicaţi în scări să scruteze zarea folfăind. Apoi, treptat, în jur se mai strînseră şi alţii, tot mai mulţi, călări, aşteptînd. Barba colilie a bătrînului flutura în vîntul aprig al înserării, impunînd cunoaşterea unei taine la care ceilalţi nu aveau acces. Din vreme în vreme, toate privirile se întorceau spre el. Dar bătrînul rămînea neclintit, privind departe în zare. Cînd noaptea s-a întins, pe toate colinele s-au aprins focuri cît cuprindeai cu ochii, demarcînd limitele Pustiei de limitele Plantaţiei oamenilor stratificaţi în valuri concentrice de impact: întîi mii, apoi milioane, apoi miliarde, popoare de popoare, unii în spatele celorlalţi: focuri pînă în zarea fără fund strălucind din gorgan în gorgan pînă acolo de unde se ridică sorii din Oceanul pe care pluteşte Planeta ca o carapace de broască ţestoasă, rătăcind prin Cosmos. Şi fiecare colină era ca un far în noapte, călăuzind calea de praf a unor corăbii nevăzute ce porniseră domol, în mare taină, împotriva Timpului, pe cursul unui Fluviu cu ape tulburi şi leneşe. Prin întuneric nu răzbăteau decît foşnete ciudate şi vuiet adînc precum al mării, stîrnit de talazurile celeilalte armii, nenumărate, ce pregătea ceva, acolo, la cîţiva paşi de ei. Ceva neprevăzut şi de o colosală importanţă, ceva care te făcea să te înfiori şi să strîngi la piept cu mîna tremurînd pelerina argintie antiradiantă sfîşiată pe alocuri.

— Şi, mai ales, ţineţi minte: cînd se vor ridica, nu trebuie lăsaţi să se mai aşeze nicăieri! rosti sentenţios bătrînul. Asta ne mai e speranţa! Asta este acum cuvîntul de ordine!

Şi ceilalţi dădeau din cap, aprobîndu-l în tăcere.

9. Femeia trimisese copilul mai departe. Glasul firav o făcu să-şi înghită lichidul amar ce-i umpluse gura.

— Mămico, uite un înger!

— Ţi-am zis să nu mai stai aici şi să te joci niţel mai

încolo, în iarba înaltă... şopti femeia, străduindu-se să-şi stăpînească tusea insuportabilă.

— Mamă, mamă, ce e, ce s-a întîmplat?

Femeia îşi cobori în sfîrşit privirea spre capul chilug al micuţului şi într-un gest necontrolat întinse mîna să-l mîngîie.

— Doamne, Dumnezeule! repeta ea. Dă Doamne să treacă mai departe! Dă Doamne să nu să oprească din zbor tocmai aici! Du-l Doamne la vecinul de peste deal, du-l pe pustii.

Ochii ieşiţi din orbite urmăreau evoluţia suavei creaturi pe sub cerul înalt parcă picurînd de sînge.

Nu era decît un pui, cu figura deschisă, cu ochii întunecaţi şi goi, cu ţeasta rotundă de metal sticlind rubiniu în soare: un Libelung care abia deschisese ochii spre lume după un somn lung şi fără vise în care nu făcuse nimic altceva decît să repete programul automat al unor gesturi de neînţeles, pe care specia i le sădise în trup mai dinainte de a se naşte, urma o traiectorie, un sens care-l anima, confuz, lansîndu-l pe drumul acesta ca pe o cale anume. Aripile fluorescente, cu striaţiuni de holografie geometrică, băteau cu sute de mii de pulsaţii pe secunda, ţinîndu-l suspendat în aer deasupra imaginii inedite ce i se reflecta feeric în căutătura-i spectroscopică. Astfel, jalnicul gard de nuiele împrejmuind ogorul străin îi apărea de acolo de sus ca o miraculoasă deschidere de iradiaţie, ca un mirific curcubeu de viaţă, iar femeia îi făcea semne lui, lui în mod special, arătîndu-i mica formă spectrală de alături. Şi Libelungul se apropie să se pogoare alături de ei, să-i aline. Simţea o milă fără sfîrşit pentru zbuciumarea tragică a măruntelor creaturi, a viermilor aceia ce nu cunoşteau zborul, tîrîndu-se atît de aproape de pulberea tirană.

Dar cînd întinse mîna să-i mîngîie, încercînd să le ofere măcar un strop din tandreţea nespus de dureroasă şi amară ce-i umplea golul de sub armura metalică, fiinţele pulberii, se repeziră doborîndu-l cu lovituri feroce.

Fusese un Libelung foarte tînăr. Cuirasa îi cedă scrîşnind sub izbiturile lemnelor apucate la nimereală de muribundă şi de fiul ei.

— De ce nu a schiţat nici un gest să se apere? întrebă uimit copilul.

— Libeungii nu se apără niciodată, îi explicase femeia.

— Bine, dar atunci de ce-i omorîm? mai întrebă copilul.

— Ca să nu se aşeze, răspunse femeia neatentă, trăgînd cu urechea la tropotul ce se apropia. Ăsta este cuvîntul de ordine.

Apoi tropotul s-a revărsat. Călăreţii treceau chiuind sălbatic, agitîndu-şi armele ascuţite, Zărindu-i singuri, cîţiva se avîntară cu caii lor iuţi peste brazde şi îi ajunseră.

Erau primul val.

10. Înaintea Libelungîlor se rostogolea hoarda hăulind şi devastînd teritoriile străine, profitînd din plin de nesperata incursiune, căsăpind tot în cale, să nu se aşeze, să nu se oprească din zbor. Era formidabil de plăcut să poţi izbi între ochii fiinţelor coborîndu-ţi din cer în cale! Să ai o spadă în mînă, udă de spuma lăptoasă ce se scurge prin trupurile mai uşoare ca fulgul ale Libelungilor tineri!

În urma primului val nu mai rămîneau decît norocoşii care izbutiseră să se ascundă în vizuinele de sub pămînt, fiindcă primul val era format din cei mai temerari, porniţi năvalnic să prade, să sfîşie.

Al doilea val venea cu preşuri colorate desfăşurate-n vînt. Se cîntau colinde, se cotrobăiau cotloanele, se răpeau femeile cu arcanul. Bărbaţii care nu suiau de îndată-n şa să se amestece cu hoarda erau spînzuraţi cu capu-n jos de crengile de mărgean de la poalele arborilor vitrificaţi ce străjuiau partea dinspre Cîmpie a Culturilor luate în copite de caii iuţi ai Pustiei.

Sîntem oamenii Miliarde! Şi după noi vin Libelungii, care nu au voie să se aşeze, care nu trebuie să se aşeze!

Şi într-adevăr, după al doilea val, urmau Libelungii. Cînd poposea cîte unul din zbor, era legat cu aripile de stîlpi şi transformat în rug viu. Cei din al treilea val, călărind tot

timpul dedesubtul stolului, îi loveau din fuga calului, săgetîndu-i din zbor, doborîndu-i cu pietre, frîngîndu-le gleznele. În urma stolului, Culturile rămîneau acoperite de cuirasele metalice sfîşiate.

Dar nici Libelungii nu mai erau aceleaşi fiinţe suave care se trăseseră cîndva din colbul Pustiei de lîngă Necropolă. Se făcuseră înalţi, strălucitori şi lucioşi, cu chip săpat adînc în metal, cu trup de carapace solidă din titan şi aluminiu. Aripile sclipeau neîntrerupt şi, cînd veneau, orizontul *se* întuneca de un crepuscul de ev. Miliarde rămîneau în urmă să se descompună sub soarele roşu al serei Planetei. Miliarde îşi continuau zborul înalt, triumfător. Din clipa în care veniseră pe lume nu se hrăniseră cu nimic. Crescuseră şi se dezvoltaseră din sine, germeni de nestăpînită energie, ridicîndu-se să treacă peste supliciul lumii acesteia şi să ajungă acolo unde erau destinaţi să pogoare. Nimic nu îi putea opri. De data asta nimic nu avea să îi mai împiedice să-şi atingă ţelul tainic spre care se urniseră de fiecare dată în entelehii tot mai sublime, către o victorie de neînlăturat.

11. Swan călărea alături de bătrîn. Hrana se isprăvi şi şi ajunseseră să se devoreze între ei. Dormeau în şaua calului, cu sabia în mînă, gonind neîntrerupt pe sub stolul care se îndrepta, în linie perfect dreaptă, spre ţelul nebulos.

— Nu trebuie să-i lăsăm să se aşeze! striga bătrînul.

Dar lui, în şoaptă, îi dezvăluise demult că nu îi vor mai putea opri ca-n alte dăţi.

Şi Swan privea acum cu interes şi stimă spre fiinţele din norul compact sub care călăreau zi şi noapte, aducînd întunericul pe locurile pe unde treceau.

— Oare de ce or fi trecînd peste ogoare? dacă ar fi luat-o de-a dreptul pe calea cea mai scurtă către Ocean, de mult ar fi ajuns, şi noi nu le-am mai fi putut face nimic, se minună Swan.

— Poate că nu Oceanul le este ţinta, ci, cine ştie, vreun

loc anume...

Se roteau neîncetat, stîrnind vîrtejuri şi curenţi ce le fluturau panaşele, lăsînd să cadă de deasupra o fulguială eternă de îngeri sfîşiaţi. Cu toate astea, norul continua să existe, plutind apăsător sub cer şi indicînd ca o săgeată SENSUL.

12. Ajungînd la limitele cele mai avansate ale Zonei Locuite, cea mai mare parte a cavalerilor descălecară, renunţînd. El şi bătrînul însă îşi continuară drumul, călărind în tăcere, şold lîngă şold, steguleţ de lance lîngă steguleţ de lance, cu spadele bătînd ritmic peste crupă caii violeţi. Şi Swan realiză pentru prima dată că deşi stătuse lîngă bătrîn ani şi ani în şir, o viaţă de om, nici măcar nu ştia cum îl cheamă, nu avusese niciodată curiozitatea să-l întrebe ce nume poartă, dar îşi zise, în fond ce importanţă ar putea avea numele?

Ce adînc întipărită în memorie purta imaginea Libelungului ăluia căzut din înalt, care îi privise liniştit cum vin, ridicîndu-se respectuos în picioare, cu aripile frînte! Se apropiaseră în galop şi, cînd ajunseseră, se scrutaseră unul pe altul o vreme, cu curiozitate. Şi Swan întinsese mîna, cuprins de un tremur de emoţie, să pipăie anvelopa lucioasă şi rigidă a cărei înfăţişare se schimbase din nou. La atingere, îi stîrnise o senzaţie străină şi pielea i se încreţise de un frig lăuntric. Privind, se aşteptase la complet altceva.

Atunci bătrînul îi întinsese spada şi Swan, apucînd-o cu amîndouă mîinile, o ridicase deasupra capului, cu ochii în ochii de gheaţă ai Libelungului. Cînd tăişul a căzut, şfichiuind aerul, din trupul distrus nu a scăpat nici un geamăt. Un om, o femeie chiar, lovit de moarte, geme, rosteşte ceva, blestemă, mulţumeşte sau plînge măcar. Dar zvîcnirile Libelungului erau mute.

— Poate că n-au limbă, îşi dăduse cu părerea, dar bătrînul clătină dezaprobator din cap.

Cavalcada continua pe Pămîntul de la Capătul Lumii. Au pătruns într-un oraş gigantic, mult mai puţin afectat decît

Necropola lor din Cîmpie, semnalînd o zonă în care se folosiseră **arme curate.** Copitele cailor sunau prelung pe caldarîmul străzilor dintre blocurile care rămăseseră, tot aşa cum vor fi fost şi odinioară; fără uşi, fără ferestre: simple paralelipipede intacte urmărite indiferent din trapul cailor, legănat, cum defilează pe lîngă ei, în veşnicul crepuscul ce domnea sub norul Libelungilor.

— Păşeşti prin Cetatea Eternă, îi spuse bătrînul.

— Prin cetatea ce? întrebase el, crezînd că nu a auzit bine.

Au mers neîntrerupt prin Oraşul bîntuit de hoituri bine conservate. Apoi, brusc, Oraşul se cufunda în Ocean. Din larg se mai înălţau pînă deasupra apei construcţii scufundate, dar la locul unde valurile izbeau uscatul se formase o plajă îngustă. Înaintea plajei se deschidea o piaţă vastă, înconjurată de coloane pînă la cer.

Acolo au pogorît Libelungii. Deşi nu mai rămăseseră din cei plecaţi cîndva din pustie decît a milioana parte, probabil, erau totuşi mulţi, zdrobitor de mulţi.

— S-a sfîrşit, murmură bătrînul.

Într-adevăr, nu mai era nimic de făcut. Vîrtejul se lăsa, deşteptînd un vînt puternic, în timp ce soarele îşi făcu apariţia din nou pe cerul senin şi roşu. Talazurile verzi-plumburii se izbeau de stînci, răspîndind în aer irizaţii de curcubeie. Mortăciunile de pe mal, curate şi frumoase ca noi, îşi mişcau alene, duse de curenţi, membrele.

Libelungii se strînseseră în semicercuri concentrice. Pîlcurile de călări dădură iureş cu lăncile în cumpănă. Vîrfurile oţelite au răpăit ca grindina de carcasele de za, dar preaînalţii nici nu luau în seamă atacul furibund al cavalerilor din şeile cailor vineţi cu capete de os alb. Oţelul izbit de cuirasele diamantate de călirea în stratosferă scotea doar scîntei, nemaipricinuind nici o pagubă. Swan şi bătrînul descălecară şi se strecurară prin împletitura omogenă de înaripate trupuri metalice către punctul central ce focaliza adunarea circulară. De jur împrejur se

înălţau chipurile înalte şi neclintite, modelate în cel mai dur metal din Univers. Înaintea primului rînd, cu picioarele afundate în apă pînă mai sus de genunchi, un Libelung ca un far ridică spre cer tăişul sclipitor al braţului, despicînd cu vuiet aerul, într-un gest măreţ, sacru, emoţionant. Soarele însîngera aripile străvezii prin care se refracta în nenumărate nuanţe necunoscute, dezvăluind jocuri de imagini spaţiale abstracte, în relief. Cel ce părea a fi regele Cîrdului îşi înălţă iar mîinile peste mulţimile nenumărate şi, atunci, din piepturile puternice şi goale, irupse un muget gutural, dar armonic, vibrînd asemeni unei orgi ale cărei tuburi ar fi Istoria.

— Doamne, Dumnezeule! şopti bătrînul. Deci, asta era! Deci, asta e!

Părea că o tristeţe fără de margini le alina, acum şi pururea, sufletele răvăşite. Swan căzu în genunchi, cu faţa în nisip, smulgîndu-şi părul din cap cu amîndouă mîinile şi izbindu-şi fruntea de o dală de mozaic şlefuit ca un cristal. Şi din ochii bătrînului se rostogoleau lacrimi mari, picurîndu-i – de pe barba-i încîlcită – în sîn.

Şi cîntecul Libelungilor creştea tot mai pătrunzător, luînd o alură măreaţă şi dramatică, urcînd sfîşietor, fără egal, deasupra Oceanului mort, deasupra Lumii pustiite. Grav, fără intonaţii, metalic, direct, zdrobitor, elevînd spiritul către cele mai înalte culmi ale Abisului şi Dezolării. Cîntecul Libelungilor de pe plaja unde Oceanul bate în zidurile Cetăţii Eterne.